

WYDZIAŁ II

NAUK HISTORYCZNYCH I SPOŁECZNYCH

Maria Magdalena Blombergowa
Adrianna Szczerba

Powołanie, s. 33
Władze, s. 33
Komisje Wydziału II. i ich zarządy, s. 43
Członkowie Wydziału II, s. 44
Czasopisma i serie wydawnicze redagowane przez Wydział II, s. 46
Funkcje pełnione w Zarządach TPNŁ i ŁTN, s. 48
Kalendarium ważniejszych wydarzeń, s. 48

Powołanie

Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Łodzi, zarejestrowane 19 listopada 1936 r., na wzór innych ogólnych towarzystw naukowych, w strukturze swojego stowarzyszenia od samego początku uwzględniło Sekcję Nauk Humanistycznych. Po przekształceniu Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łodzi w Łódzkie Towarzystwo Naukowe w dniu 12 maja 1946 r. powołano Wydział Nauk Historycznych i Społecznych.

Władze

Sekcja Nauk Humanistycznych TPNŁ

- 15.01.1937–04.12.1938.** Zygmunt Hajkowski – przewodniczący.
04.12.1938–08.03.1945. Zygmunt Hajkowski – przewodniczący (do 1942),
Stefania Skwarczyńska – wiceprzewodnicząca (od 21.12.1938).
23.06.1945–12.05.1946. Henryk Ułaszyn – przewodniczący, Stefan Truchim
– wiceprzewodniczący.

Wydział II – Nauk Historycznych i Społecznych ŁTN

- 30.11.1946–13.12.1956.** Natalia Gąsiorowska-Grabowska – przewodnicząca, Stanisław F. Zajączkowski – sekretarz.
13.12.1956–20.04.1963. Stanisław F. Zajączkowski – przewodniczący, Jan Adamus – sekretarz (do 1962), Bohdan Baranowski – sekretarz (od 1962).
20.04.1963–21.06.1969. Stefan Truchim – przewodniczący (do 1967), Jan Lutyński – sekretarz.
21.06.1969–08.06.1975. Józef Matuszewski – przewodniczący, Franciszek Bronowski – sekretarz.
08.06.1975–06.06.1982. Władysław Welfe – przewodniczący, Andrzej Abramowicz – sekretarz.
06.06.1982–19.05.1988. Władysław Welfe – przewodniczący, Zygfryd Rymszewski – sekretarz.
19.05.1988–16.05.1991. Władysław Welfe – przewodniczący, Stefan Lental – sekretarz.
16.05.1991–10.03.1994. Władysław Welfe – przewodniczący, Stefan Lental – sekretarz (do 11.06.1991), Tomasz Grzegorzczak – sekretarz (od 21.10.1991).

Wydziały ŁTN 1936–2011

- 10.03.1994–01.04.1996.** Władysław Welfe – przewodniczący (do 29.11.1994), Wielisława Warzywoda-Kruszyńska – przewodnicząca (od 29.11.1994), Tomasz Grzegorzczak – sekretarz (do 29.11.1994), Jerzy Grobis – sekretarz (od 29.11.1994).
- 01.04.1996–07.04.1997.** Wielisława Warzywoda-Kruszyńska – przewodnicząca, Jerzy Grobis – sekretarz.
- 07.04.1997–26.06.2000.** Jerzy Grobis – przewodniczący, Władysław Milo – sekretarz.
- 26.06.2000–02.03.2003.** Władysław Milo – przewodniczący, Maria Magdalena Blombergowa – sekretarz.
- 02.06.2003–30.05.2006.** Jerzy Kmiecński – przewodniczący, Maria Magdalena Blombergowa – sekretarz.
- 30.05.2006–14.05.2009.** Maria Magdalena Blombergowa – przewodnicząca, Krzysztof Skotnicki – wiceprzewodniczący, Bogusława Urbaniak – sekretarz.
- Od 14.05.2009.** Maria Magdalena Blombergowa – przewodnicząca, Ryszard Dębski – wiceprzewodniczący, Bogusława Urbaniak – sekretarz.

Zygmunt Hajkowski

Przewodniczący Sekcji Nauk Humanistycznych TPŃ (1937–1942)

Prof. Zygmunt Hajkowski (1889–1942) urodził się w Szczercowie koło Łodzi. Studiował polonistykę i filologię klasyczną na Wydziale Filologii Uniwersytetu Łódzkiego. Aresztowany i wywieziony do Auschwitz. Zginął tamże 21.03.1942 r.

Stefania Skwarczyńska

Wiceprzewodnicząca Sekcji Nauk Humanistycznych TPŃ (1938–1945)

Prof. Stefania Skwarczyńska (1902–1988), historyk i teoretyk literatury. Urodziła się w Kamionce Strumiłkowej koło Lwowa. W latach 1921–1925 studiowała filologię polską i romańską na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. W 1925 r. uzyskała doktorat, a w 1937 r. habilitowała się. W roku 1939 otrzymała nominację na profesora nadzwyczajnego w Łódzkim Oddziale Wolnej Wszechnicy Polskiej i objęła kierownictwo Katedry Historii i Teorii Literatury. Należała również do grupy osób tworzących w 1936 r. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Łodzi. Po wojnie wróciła do Łodzi i uczestniczyła w tworzeniu Uniwersytetu Łódzkiego. W roku 1973 została pierwszym dyrektorem Instytutu Teorii Literatury, Teatru i Filmu UŁ. Od 1957 r. profesor zwyczajny [por. także Wydział I, s. 15].

Wydział II

Henryk Ułaszyn

Przewodniczący Sekcji Nauk Humanistycznych TPŃ (1945–1946)

Prof. Henryk Ułaszyn (1874–1956) urodził się na Ukrainie. Studiował w Kijowie, Krakowie, Wiedniu i Lipsku. Doktorat uzyskał w Lipsku w 1904 r. Miał propozycje habilitacji (Lwów, Petersburg), lecz odmówił. Powołany został od razu na profesora zwyczajnego na podstawie drukowanych prac. W latach 1917–1919 był profesorem Polskiego Kolegium Uniwersyteckiego w Kijowie. W latach 1919–1921 profesor zwyczajny Uniwersytetu Lwowskiego, od 1922 r. Uniwersytetu Poznańskiego. W 1945 r. zgłosił się do tworzonego w Łodzi uniwersytetu i tam rozpoczął wykłady z filologii słowiańskiej [por. także Wydział I, s. 14].

Stefan Truchim

Wiceprzewodniczący Sekcji Nauk Humanistycznych TPŃ (1945–1946)
i przewodniczący Wydziału II. ŁTN (1963–1967)

Prof. Stefan Truchim (1896–1967) urodził się w Kopance powiat Kałusz. Studia historyczne odbył na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1920 r. na UJ uzyskał tytuł doktora filozofii z zakresu historii. Habilitował się dwukrotnie: w 1929 r. na Uniwersytecie Lwowskim w zakresie historii i organizacji szkolnictwa na Wolnej Wszechnicy Polskiej oraz w 1933 r. na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Jeszcze przed wybuchem wojny uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a następnie profesora zwyczajnego Wolnej Wszechnicy Polskiej. W 1945 r. przybył do Łodzi i współorganizował wyższe szkolnictwo. W 1963 r. został powołany na profesora zwyczajnego Uniwersytetu Łódzkiego. W 1957 r. objął kierownictwo Katedry Historii Wychowania i Oświaty UŁ, którą prowadził do przejścia na emeryturę.

Natalia Gąsiorowska-Grabowska

Przewodnicząca Wydziału II. ŁTN (1946–1956)

Prof. Natalia Gąsiorowska-Grabowska (1881–1962), urodziła się w miejscowości Orzyc koło Krakowa. Po studiach historycznych zapoczątkowanych na Uniwersytecie Lwowskim kontynuowała naukę w Heidelbergu i Paryżu (1903–1906). W 1910 r. obroniła rozprawę doktorską na Uniwersytecie Lwowskim. W latach 1918–1939 była związana z Wolną Wszechnicą Polską w Warszawie, gdzie prowadziła wykłady z historii Polski i powszechnej historii gospodarczej. Habilitowała się w zakresie historii gospodarczej i społecznej w 1926 r. w Wolnej Wszechnicy Polskiej i w 1934 r. w Uniwersytecie Warszawskim. Przed wojną zajmowała stanowisko profesora zwyczajnego w WWP w Warszawie i w Łodzi oraz docenta w UW. Po wojnie brała czynny udział we

współorganizowaniu Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Uniwersytetu Łódzkiego, a zwłaszcza jego Instytutu Historii (była jego pierwszym dyrektorem – w latach 1948–1952). W 1945 r. profesor zwyczajny. Przez wiele lat kierowała Katedrą Historii Społecznej UŁ (w latach 1952–1956 Zakładem Historii Gospodarczej i Społecznej). W latach 1956–1958 była kierownikiem Katedry i Zakładu Historii Polski XIX i XX w. Do roku 1952 kierowała również w Państwowej Wyższej Szkole Pedagogicznej Katedrą Historii Polski. Obok pracy w łódzkich uczelniach podjęła także pracę w Uniwersytecie Warszawskim, gdzie kierowała Katedrą Historii Polski Nowożytnej i Najnowszej (1952–1959) i Katedrą Historii Polski XIX i XX w. (1959–1961). Zaliczana jest do najwybitniejszych powojennych uczonych polskich w zakresie historii społeczno-gospodarczej. Była jedną z prekursorów tego kierunku badań w Polsce. Innym ważnym nurtem jej zainteresowań były problemy nauczania. Jest autorką ok. 300 prac naukowych.

Stanisław Franciszek Zajączkowski

Sekretarz (1946–1956) i przewodniczący Wydziału II. ŁTN (1956–1963).

Prof. Stanisław F. Zajączkowski (1890–1977) urodził się we Lwowie. W 1913 r. ukończył studia w zakresie historii na Uniwersytecie Lwowskim. W tym samym roku rozpoczął studia prawnicze. W 1921 r. uzyskał stopień doktora filozofii na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, a 1930 r. habilitował się. Od 1932 r. był profesorem nadzwyczajnym, a od 1936 r. profesorem zwyczajnym Uniwersytetu Stefana Batoiego w Wilnie. Od 1945 r. profesor zwyczajny Uniwersytetu Łódzkiego. Do przejścia na emeryturę w 1960 r. kierował Katedrą Historii Średniowiecznej. W latach 1946–1948 dziekan Wydziału Humanistycznego UŁ, a następnie przez dwie kadencje dziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego UŁ (1956–1958, 1958–1960). W jego dorobku badawczym można wyróżnić trzy obszary badawcze: dzieje Litwy i stosunków polsko-litewskich; dzieje Zakonu Krzyżackiego i stosunków polsko-krzyżackich; studia nad osadnictwem i geografiami historyczną.

Jan Adamus

Sekretarz Wydziału II. ŁTN (1956–1962)

Prof. Jan Adamus (1896–1962) urodził się w Krakowie. Studia prawnicze rozpoczął w Wiedniu, kontynuował je na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie w latach 1915–1920. W latach 1924–1933 pracował jako asystent na UJK, gdzie 1927 r. uzyskał doktorat prawa. Jednocześnie pracował w sądownictwie wojskowym, gdzie uzyskał stopień kapitana. W 1933 r. uzyskał habilitację na Uniwersytecie Stefana Batoiego w Wilnie, gdzie został zatrudniony jako starszy asystent kontraktowy. W 1940 r. został aresztowany i osadzony

Wydział II

w Butyrkach, następnie wywieziony do obozu w Kazachstanie. Po zwolnieniu w 1941 r. wstąpił do Armii Polskiej generała Andersa i w 1942 r. trafił do Iraku. Do 1948 r. pracował w archiwach, m.in. w Jerozolimie, Londynie oraz wykładał historię ustroju Polski na polskim Wydziale Prawa w Oksfordzie. W 1948 r. osiedlił się w Łodzi, gdzie został dyrektorem biblioteki w Państwowej Wyższej Szkole Pedagogicznej. Następnie związał się z Uniwersytetem Łódzkim i pracował w Katedrze Państwa i Prawa Polskiego. W 1949 r. został docentem, a w 1954 r. profesorem nadzwyczajnym. W 1959 r. uzyskał nominację na profesora zwyczajnego. Od 1955 r. kierował Katedrą Powszechnej Historii Państwa i Prawa UŁ.

Bohdan Baranowski

Sekretarz Wydziału II. ŁTN (1962–1963)

Prof. Bohdan Baranowski (1915–1993) urodził się w Warszawie. Studia historyczne ukończył na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie studiował równocześnie orientalistykę i etnografię. W 1938 r. obronił pracę doktorską na UW. W latach 1937–1939 pracował jako stypendysta naukowy w Archiwum Głównym Akt Dawnych. Podczas okupacji działał w ruchu oporu, należał do Armii Krajowej, uczestniczył w tajnym nauczaniu. W 1945 r. przybył do Łodzi i włączył się do organizacji uniwersytetu. Został zaangażowany w Katedrze Historii Polski Uniwersytetu Łódzkiego.

W 1946 r. habilitował się. W 1950 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1957 r. profesora zwyczajnego. Aktywnie uczestniczył w życiu organizacyjnym UŁ: dziekan Wydziału Humanistycznego; trzykrotnie dziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego; dwukrotnie dyrektor Instytutu Historii. W latach 1952–1970 kierował Katedrą Historii Polski XVI–XVIII w., a następnie Zakładem Historii Polski Nowożytnej (1970–1985). W latach 1972–1984 był redaktorem naczelnym Wydawnictwa UŁ. Zajmował się tematyką Orientu, historią społeczno-gospodarczą nowożytnej Polski i historią kultury. Jego bibliografia liczy ponad 300 pozycji, w tym 35 książek.

Jan Lutyński

Sekretarz Wydziału II. ŁTN (1963–1969)

Prof. Jan Lutyński (1921–1988) urodził się w Płocku. Uczestnik wojny obronnej w 1939 r., żołnierz Armii Krajowej. W 1944 r. został wcielony do Armii Czerwonej, następnie osadzony w obozie pracy. W 1946 r. powrócił do Polski i rozpoczął studia socjologiczne na Uniwersytecie Łódzkim. W 1949 r. został zatrudniony w Katedrze Etnologii w Instytucie Socjologicznym UŁ, gdzie pracował do 1951 r. W 1951 r. uzyskał stopień doktora. Po likwidacji studiów socjologicznych pracował w Zakładzie Czasopiśmiennictwa PAN. W 1957 r., po zmianach politycznych w Polsce i po-

Wydziały ŁTN 1936–2011

nowym uruchomieniu studiów socjologicznych powrócił do pracy na UŁ. W latach 1961–1970 był kierownikiem Katedry Socjologii na Wydziale Ekonomicznym (później Ekonomiczno-Socjologicznym). W 1970 r. został kierownikiem Zakładu Metod i Technik Społecznych Instytutu Socjologii. W 1971 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1980 r. profesora zwyczajnego. W latach 1970–1976 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Socjologii UŁ. Głównym obszarem zainteresowań była metodologia w zakresie socjologii.

Józef Matuszewski

Przewodniczący Wydziału II. ŁTN (1969–1975)

Prof. Józef Matuszewski (1911–2003), nestor polskich historyków państwa i prawa. Studiował na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego równocześnie prawo i ekonomię. Dyplom magistra prawa uzyskał w 1933 r., dyplom magistra ekonomii w 1936 r. W 1936 r. otrzymał tytuł doktora nauk prawnych. Po doktoracie, jako stypendysta Funduszu Kultury Narodowej, studiował w latach 1936–1939 w słynnej paryskiej Ecole des Chartres, pogłębiając wiedzę w zakresie nauk pomocniczych historii. Po wojnie objął stanowisko zastępcy profesora w Katedrze Powszechnej Historii Państwa i Prawa na Uniwersytecie Poznańskim. W 1947 r. habilitował się. Dwa lata później został docentem. W 1954 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym, w 1959 r. profesorem zwyczajnym. W latach 1959–1961 pełnił funkcję dziekana Wydziału Prawa. W 1963 r. przeniósł się do Łodzi. Na Wydziale Prawa Uniwersytetu Łódzkiego był kierownikiem Katedry Powszechnej Historii Państwa i Prawa oraz dyrektorem Instytutu Nauk o Państwie i Prawie. W 1981 r. przeszedł na emeryturę, lecz do kresu życia pracował na Wydziale w części etatu. Jego bibliografia liczy około 250 pozycji. *Doctor honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego.

Franciszek Bronowski

Sekretarz Wydziału II. ŁTN (1969–1975)

Franciszek Bronowski (1928–1992) urodził się w Wilnie. W 1952 r. uzyskał tytuł magistra z historii na Uniwersytecie Łódzkim, a w 1964 r. stopień doktora. Uzyskał również absolutorium z socjologii. W 1953 r. został zatrudniony w Katedrze Historii Powszechnej Starożytnej i Średniowiecznej (do 1967), następnie w Katedrze Historii Powszechnej Nowożytnej i Najnowszej UŁ (1967–1992). Miał rozległe zainteresowania naukowe, ale przede wszystkim koncentrował się na dziejach nauki historycznej.

Wydział II

Władysław Welfe

Przewodniczący Wydziału II. ŁTN (1975–1994)

Prof. Władysław Welfe urodził się w 1927 r. w Kolbuszowej. Studiował na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1945–1949. Praca nad doktoratem w latach 1949–1950 została przerwana zmianami reguł doktoryzowania. Ostatecznie tytuł doktora uzyskał w 1961 r. w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie. Habilitował się w 1964 r. Swoją karierę naukową związał z Łodzią, gdzie stworzył szkołę modelowania ekonometrycznego i był inicjatorem powołania nowego kierunku studiów – ekonometrii. Pracę naukowo-dydaktyczną rozpoczął w 1948 r. w Katedrze Statystyki UŁ jako asystent – wolontariusz. Po utworzeniu w 1949 r. Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi przeszedł do Katedry Statystyki tejże uczelni, gdzie pracował do 1961 r. (do momentu połączenia WSE z UŁ). W latach 1961–1964 pracował w Katedrze Demografii i Statystyki, kierowanej przez prof. E. Rosseta. Począwszy od roku 1965 pełnił funkcję kierownika Katedry Ekonometrii (w latach 1970–1990 Zakład Ekonometrii). Od 1970 r. był dyrektorem Instytutu Ekonometrii i Statystyki UŁ. W czasie swej blisko 50-letniej pracy opublikował ponad 24 monografie i ponad 300 artykułów. Jego pracę *Średniookresowy model ekonomiczny gospodarki polskiej* wpisano do Księgi Czynów i Osiągnięć Nauki Polskiej.

Andrzej Abramowicz

Sekretarz Wydziału II. (1975–1982)

Prof. Andrzej Abramowicz urodził się w 1926 r. w Lublinie. W 1945 r. przeniósł się do Łodzi i z nią związał swoje dalsze życie. W 1952 r. ukończył studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Łódzkiego w Katedrze Prehistorii. Niemal całe swoje życie naukowe przepracował w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN. Dziś emerytowany profesor. Wspecjalizował się w dwóch dziedzinach: historii kultury średniowiecza oraz historii polskiej archeologii. Opublikował blisko 200 prac.

Zygfryd Rymaszewski

Sekretarz Wydziału II. ŁTN (1982–1988)

Prof. Zygfryd Rymaszewski, historyk prawa, wybitny znawca prawa niemieckiego w Polsce. Urodził się w 1927 r. w Nowych Trokach pod Wilnem. W 1945 r. wraz z matką i siostrą zamieszkał w Łodzi. Z tym miastem związał całe życie. W 1953 r. uzyskał tytuł magistra prawa na Wydziale Prawa Uniwersytetu Łódzkiego. Karierę pracownika naukowego rozpoczął w 1959 r., kiedy został zatrudniony na etacie

Wydziały ŁTN 1936–2011

asystenta w Katedrze Powszechnej Historii Państwa i Prawa UŁ. Pozostał wierny tej jednostce naukowej. W 1965 r. uzyskał doktorat, w 1974 r. habilitację, w 1986 r. tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1990 r. profesora zwyczajnego.

Stefan Lelental

Sekretarz Wydziału II. ŁTN (1988–1991)

Prof. Stefan Lelental urodził się w 1935 r. w Łodzi. Studia prawnicze ukończył w 1958 r. W 1964 r. doktoryzował się, a habilitację uzyskał w 1972 r. Pracuje na Uniwersytecie Łódzkim od 1959 r., gdzie przeszedł wszystkie stopnie kariery naukowej – od asystenta do profesora zwyczajnego. Od 1981 r. kieruje Zakładem Prawa Karnego Wykonawczego, a od 1989 r. Katedrą Prawa Karnego UŁ.

Tomasz Grzegorzcyk

Sekretarz Wydziału II. ŁTN (1991–1994)

Prof. Tomasz Grzegorzcyk urodził się w 1949 r. w Piotrkowie Trybunalskim. W 1971 r. ukończył studia prawnicze w Uniwersytecie Łódzkim i podjął pracę w Zakładzie Postępowania Karnego Wydziału Prawa UŁ. Przeszedł stopnie od stażysty do profesora nadzwyczajnego kontraktowego. Równocześnie ukończył aplikację w Sądzie Wojewódzkim w Łodzi. W 1978 r. uzyskał doktorat, a w 1987 r. habilitację. W 1995 r. został mianowany profesorem nauk prawnych. Jest autorem ponad 100 publikacji.

Wielisława Warzywoda-Kruszyńska

Przewodnicząca Wydziału II. ŁTN (1994–1997)

Prof. Wielisława Warzywoda-Kruszyńska urodziła się w 1944 r. w Łodzi. W 1962 r. ukończyła studia na Uniwersytecie Łódzkim w zakresie socjologii pracy i organizacji przemysłu. Została zatrudniona w Instytucie Socjologii UŁ, gdzie przeszła wszystkie stopnie kariery naukowej. W 1973 r. uzyskała doktorat, a w 1986 r. habilitację. Od 1993 r. profesor nauk humanistycznych. W latach 1981–1986 kierownik Zakładu Socjologii Ogólnej w Instytucie Socjologii. W latach 1986–2008 kierownik Katedry Socjologii Ogólnej. Od 2008 r. kierownik Katedry Socjologii Stosowanej i Pracy Socjalnej. Od 1999 r. również dyrektor Instytutu Socjologii UŁ.

Wydział II

Jerzy Grobis

Sekretarz (1994–1997) i przewodniczący Wydziału II. ŁTN (1997–2000)

Prof. Jerzy Grobis urodził się w 1943 r. w Łodzi. W 1967 r. ukończył studia historyczne na Uniwersytecie Łódzkim. Od 1967 r. (z przerwą w latach 1968–1969) pracuje w Instytucie Historii UŁ. W 1975 r. uzyskał doktorat, w 1989 r. habilitację. Od 1990 r. profesor nadzwyczajny UŁ. Specjalizuje się w badaniach nad polskim i amerykańskim oświeceniem.

Władysław Milo

Sekretarz (1997–2000) i przewodniczący Wydziału II. ŁTN (2000–2003)

Prof. Władysław Milo urodził się w 1943 r. w miejscowości Majdan Lipowiecki – Lubaczów. Studia na Wydziale Ekonomii Politycznej Uniwersytetu Warszawskiego ukończył w 1966 r. W 1975 r. uzyskał doktorat nauk humanistycznych, habilitację w 1986 r., a profesurę zwyczajną w 1998 r. Od 1966 r. jest pracownikiem naukowym Uniwersytetu Łódzkiego. W latach 1986–1989 zastępca dyrektora Instytutu Ekonometrii i Statystyki Uniwersytetu Łódzkiego. Obecnie kierownik Katedry Ekonometrii UŁ. Autor ok. 100 publikacji, w tym 16 książek w języku polskim i dwóch we współpracy publikacyjnej w wydawnictwie angielskim. Posiada liczne odznaczenia, m.in. Medal Komisji Edukacji Narodowej i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Jerzy Kmiecński

Przewodniczący Wydziału II. ŁTN (2003–2006)

Prof. Jerzy Kmiecński urodził się w 1927 r. w Piotrkowie Trybunalskim. W 1952 r. ukończył studia w zakresie archeologii na Uniwersytecie Łódzkim. W latach 1948–1950 pracował jako asystent Kierownictwa Badań nad Początkami Państwa Polskiego, a w latach 1950–1952 w Muzeum Archeologicznym w Łodzi. W latach 1952–1956 był zatrudniony w Ministerstwie Kultury i Sztuki jako inspektor – rzeczoznawca robót archeologicznych na województwo łódzkie, bydgoskie i gdańskie. Od 1956 r. pracował w Katedrze Archeologii UŁ. W 1962 r. obronił doktorat, w 1991 r. habilitował się na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UŁ. Od 1992 r. profesor nadzwyczajny UŁ. W latach 1972–1993 był kierownikiem Katedry Archeologii Polski. W 1993 r. powołany na kierownika Katedry Archeologii na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, gdzie już wcześniej prowadził wykłady. W 1994 r. był organizatorem i kierownikiem Ośrodka Badań i Studiów Wschodu UŁ, który stał się znaczącą placówką Instytutu Studiów Międzynarodowych. Wicedyrektor Instytutu Studiów Międzynarodowych do 1998 r. (od 2000 Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych). W 1997 r. został mianowany profesorem zwyczajnym. W 1998 r. przeszedł na emeryturę. W latach 1998–2003 pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w Katedrze Badań Wschodu ISM i w latach 2003–

Wydziały ŁTN 1936–2011

2007 w Katedrze Systemów Politycznych ISP. Od 2006 r. rozpoczął współpracę z Akademią Humanistyczną im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku realizując pracę dydaktyczną i badawczą w Instytucie Archeologii. Specjalność naukowa – germanoznawstwo, antropologia kulturowa, archeologia. W zakresie badań naukowych był inicjatorem i realizatorem kilku programów międzynarodowych. Jest autorem licznych publikacji naukowych i podręczników akademickich.

Maria Magdalena Blombergowa

Sekretarz (2000–2006) i przewodnicząca Wydziału II. ŁTN (od 2006)

Prof. Maria Magdalena Blombergowa z d. Kossowska, urodziła się w Wąwolnicy (woj. lubelskie). W roku 1961 ukończyła studia archeologiczne na Uniwersytecie Łódzkim. Pracę zawodową podjęła już w czasie studiów. W 1973 r. rozpoczęła pracę w Zakładzie Archeologii Polski Środkowej Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN. W 1987 r. uzyskała doktorat na UŁ, a 23.02.1995 r. habilitację w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie. Od 1.10.1995 do 30.11.2009 r. pracownik Katedry Archeologii Historycznej Instytutu Archeologii UŁ. Specjalność naukowa: dzieje archeologii, martyrologia narodu polskiego.

Krzysztof Skotnicki

Wiceprzewodniczący Wydziału II. ŁTN (2006–2009)

Prof. Krzysztof Skotnicki urodził się w 1953 r. w Łodzi. W 1976 r. ukończył studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Od tego czasu pracuje w Katedry Prawa Konstytucyjnego (do 1993 Katedra Prawa Państwowego). W 1984 r. obronił pracę doktorską, a w 2000 r. habilitował się. Od 2004 r. profesor nadzwyczajny UŁ. Kierownik Zakładu Prawa Konstytucyjnego Porównawczego UŁ i stworzonego przez siebie Centrum Studiów Wyborczych UŁ. Autor, współautor i redaktor ponad 150 prac z zakresu prawa konstytucyjnego, głównie z zakresu parlamentaryzmu, wyborów i ustroju państwa tzw. Grupy Wyszehradzkiej. Inicjator i redaktor naczelný wydawanego przez ŁTN od 2006 r. interdyscyplinarnego czasopisma *Studia Wyborcze*. Od 2001 r. prezes Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego. Od kilku lat współpracuje z Biurem Studiów i Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu RP przygotowując liczne ekspertyzy i opinie prawne.

Bogusława Urbaniak

Sekretarz Wydziału II. ŁTN (od 2006)

Prof. Bogusława Urbaniak urodziła się w 1949 r. w Łodzi. Studia ekonomiczne ukończyła w Uniwersytecie Łódzkim w 1971 r. Doktorat uzyskała w 1981 r.,

Wydział II

a w 1998 r. habilitację. Od 1971 r. pracuje w Katedrze Pracy i Polityki Społecznej UŁ. Od 1996 r. wykłada dodatkowo w Wyższej Szkole Handlu i Finansów Międzynarodowych w Warszawie.

Ryszard Dębski

Wiceprzewodniczący Wydziału II. ŁTN (od 2009)

Ryszard Dębski urodził się w 1947 r. w Łodzi. W 1969 r. ukończył studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Od 1970 r. zatrudniony w Zakładzie Prawa Karnego UŁ. W 1978 r. obronił pracę doktorską, w 1995 r. habilitacyjną. W 1970 r. został skierowany na pozaetatową aplikację sądową w Sądzie Wojewódzkim w Łodzi, którą zakończył w 1972 r. egzaminem sędziowskim. Od 1999 r. profesor nadzwyczajny w Zakładzie Prawa Karnego Katedry Prawa Karnego UŁ. Od 2005 r. kierownik Zakładu Nauki o Przestępstwie Katedry Prawa Karnego UŁ. Jest autorem 38 prac opublikowanych i licznych artykułów.

Komisje Wydziału II. i ich zarządy

Komisja Historyczna powołana 31.12.1962

Pierwszym przewodniczącym był Józef Dutkiewicz. Pod koniec lat 60. działalność Komisji zawieszono. Ponownie powołana na mocy decyzji Zarządu ŁTN z 24.03.1971 r. Jej przewodniczącym został wówczas Andrzej Abramowicz. Potem kolejno Komisji przewodniczyli: Zofia Libiszowska (6.06.1982 – 1985), Stefan Krakowski (1986 – 16.05.1991), Andrzej Abramowicz (16.05.1991 – 26.06.2000). Od 26.06.2000 – funkcja przewodniczącego nieobsadzona. Na mocy decyzji Zarządu ŁTN z dn. 24.03.1971 r. do Komisji Historycznej włączono **Naukowy Zespół Niemcoznawczy**, któremu przewodniczyli: w okresie od 8.06.1975 do 16.05.1991 – Józef Dutkiewicz (zm. 6.03.1986); w okresie 6.03.1986 – 26.09.1991 – Karol Przesmycki (p. o. przewodniczącego). Zespół przestał istnieć po śmierci Karola Przesmyckiego (zm. 26.09.1991).

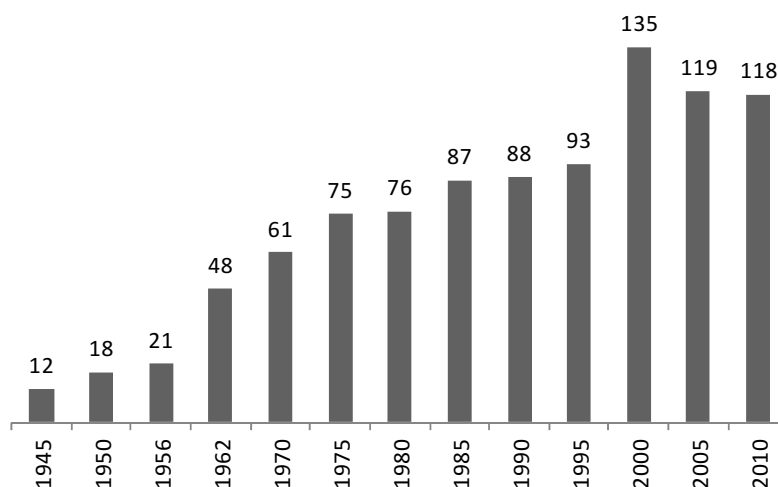
Komisja Ekonomiczna powołana 31.12.1962

W 1973 r. działalność Komisji została zawieszona. Decyzję o reaktywowaniu Komisji Zarząd podjął dnia 27.09.1978 r. Od 31.12.1981 r. Komisji przewodniczyła Stanisława Borkowska, a następnie: Janusz Chechliński (6.06.1982–16.05.1991), Stanisław Rudolf (16.05.1991–26.06.2000), Bogusława Urbaniak (26.06.2000–30.05.2006), Grażyna Juszcak-Szumowska (30.05.2006–14.05.2009).

Komisja Prawna powołana 31.12.1962

Od 31.12.1981 r. przewodniczył jej Witold Broniewicz. Następnie funkcję tę pełnili: Cezary Kosikowski (6.06.1982–16.05.1991), Jan Waszczyński (29.11.1991–1.04.1996), Zygfryd Rymaszewski (1.04.1996–26.06.2000), Jacek Matuszewski (26.06.2000 – 14.05.2009).

Członkowie Wydziału II

Ryc. 1. Liczby członków Wydziału II. ŁTN w latach 1945–2010

Godność Członka Honorowego ŁTN otrzymali:

Prof. Józef Matuszewski (1991) – *za całokształt działalności naukowej i wkład w rozwój Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.*

Prof. Zofia Libiszowska (1995) – *w uznaniu szczególnych osiągnięć twórczych w dziedzinie historii nowożytnej oraz za długoletnią działalność społeczną na rzecz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.*

Prof. Zygfryd Rymaszewski (1999) – *w uznaniu aktywnej działalności społecznej na rzecz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego środowiska naukowego miasta i regionu oraz za organizację pomocy Polakom na Białorusi i Białorusinom.*

Wydział II

Prof. Andrzej Abramowicz (2006) – w uznaniu osiągnięć naukowych w dziedzinie archeologii, a szczególnie badań z zakresu dziejów archeologii i za wieloletnią pracę na rzecz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Prof. Tadeusz Poklewski-Kozieł (2008) – za wieloletnią bezinteresowną pracę dla dobra Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Prof. Jolanta Kulpińska (2009) – w uznaniu zasług dla Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, w szczególności za dbałość o wysoki poziom merytoryczny „Przeglądu Socjologicznego”.

Prof. Jerzy Kmiecinski (2010) – za długoletnią aktywność społeczną na rzecz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Prof. Halina Mortimer Szymczak (2011) – w uznaniu osiągnięć naukowych w zakresie metod planowania i polityki ekonomicznej.

Prof. Tadeusz Szymczak (2011) – w uznaniu osiągnięć w zakresie badań prawa konstytucyjnego.

Laureatami Medalu Łódzkiego Towarzystwa Naukowego zostali:

Prof. Zygfryd Rymaszewski (Medal nr 1 nadany w roku 2006).

Prof. Tadeusz Szymczak (Medal nr 10 nadany w roku 2008).

Laureatami Nagrody Naukowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego są:

Prof. Edward Rosset (1980) – za wybitne osiągnięcia w dziedzinie rozwoju nauk demograficznych.

Prof. Józef Matuszewski (1987) – za monografie: *Najstarsze polskie zdanie prozaiczne. Zdanie henrykowski i jego tło historyczne* (Łódź 1981), *Geneza polskiego chama. Studium semajologiczne* (Łódź 1982).

Prof. Władysław Welfe (1992) – za całokształt działalności naukowej, a szczególnie za wybitne osiągnięcia w dziedzinie ekonometrii.

Prof. Zygfryd Rymaszewski (1997) – za całokształt działalności naukowej, a szczególnie za wybitne osiągnięcia w dziedzinie badań nad historią polskiego prawa sądowego i prawa niemieckiego w Polsce.

Prof. Andrzej Abramowicz (2003) – za całokształt działalności naukowej w dziedzinie archeologii, a szczególnie za badania w zakresie dziejów archeologii.

W serii wydawniczej **Sylwetki Łódzkich Uczonych**, uhonorowano następujących członków Wydziału II:

Profesor Zofia Libiszowska (z. 7, 1993; red. z. J. Grobis), **Profesor Adam Szpunar** (z. 8, 1993; red. z. B. Lewaszkiwicz-Petrykowska), **Profesor Andrzej Nadolski** (z. 11, 1994; red. z. T. Poklewski), **Profesor Helena Bordsowska-Kubicz** (z. 14, 1994; red. z. M. Kostrzewska), **Profesor Wacław Piotrowski** (z. 16, 1994; red. z. E. Psyk-Piotrowska), **Profesor Eugenia**

Podgórska (z. 18, 1995; red. z. T. Jałmużna), *Profesor Zbigniew Kuchowicz* (z. 30, 1996; red. z. J. Janczak, W. Szczygielski), *Profesor Józef Matuszewski* (z. 31, 1996; red. z. B. Lesiński), *Profesor Władysław Welfe* (z. 36, 1997; red. z. J. B. Gajda), *Profesor Edward Rosset* (z. 37, 1997; red. z. J. T. Kowaleski), *Profesor Zygfryd Rymaszewski* (z. 39, 1997; red. z. J. Matuszewski), *Profesor Biruta Lewaszewicz-Petrykowska* (z. 40, 1997; red. z. M. Pyziak-Szafnicka), *Profesor Andrzej Abramowicz* (z. 42, 1997; red. z. T. Poklewski), *Profesor Zofia Zarzycka* (z. 47, 1998; red. z. W. Starzyńska), *Profesor Stefan Kaszyński* (z. 48, 1998; red. z. M. Kowalska), *Profesor Halina Mortimer-Szymczak* (z. 50, 1998; red. z. Z. Kaźmierczak), *Profesor Bronisława Kopczyńska-Jaworska* (z. 51, 1999; red. z. W. Baranowski), *Profesor Tadeusz Poklewski-Koziell* (z. 64, 2001; red. z. J. Maik), *Profesor Witold Broniewicz* (z. 69, 2003; red. z. A. Marciniak), *Profesor Helena Radlińska* (z. 75, 2004; red. z. E. Marynowicz-Hetka, W. Theiss), *Profesor Waldemar Michowicz* (z. 81, 2006; red. z. I. T. Kolenda, J. Kamińska), *Profesor Tadeusz Szymczak* (z. 85, 2008; red. z. M. Domagała, A. Domańska), *Profesor Jan Lutyński* (z. 86, 2008; red. z. A. Kubiak), *Profesor Jan Kodreński* (z. 89, 2008; red. z. A. Pikulska-Radomska), *Profesor Jan Szczepański* (z. 92, 2009; red. z. J. Kulpińska), *Profesor Michał Seweryński* (z. 96, 2009; red. z. Z. Hajn), *Profesor Wiesław Puś* (z. 98, 2010; red. z. J. Kita), *Profesor Zygmunt Izdebski* (z. 102, 2011; red. z. D. Górecki), *Profesor Wacław Szubert* (z. 103, 2011; red. z. M. Seweryński).

Seria wydawnicza **Moja Droga do Nauki** zawiera autorskie opracowania następujących członków Wydziału II: *Profesor Zofii Libiszowskiej* (1996), *Profesora Wacława Piotrowskiego* (1996), *Profesor Eugenii Podgórskiej* (1996), *Profesora Zygfryda Rymaszewskiego* (1997), *Profesora Andrzeja Abramowicza* (2000), *Profesor Bronisławy Kopczyńskiej-Jaworskiej* (2000), *Profesor Haliny Mortimer-Szymczak* (2000).

Czasopisma i serie wydawnicze redagowane przez Wydział II

Acta Archeologica Lodziensis. W 1948 roku powołano do życia wydawnictwo naukowe Wydziału II o charakterze ciągłym. Założycielem był prof. Konrad Jażdżewski. Numer pierwszy nosił podtytuł *Acta Praehistorica Lodziensia*, a znalazło się w nim opracowanie K. Jażdżewskiego pt. *Atlas do pradziejów Słowian*. Do 10 numeru seria nosiła nazwę *Acta Archaeologica Universitatis Lodziensis*. W 2010 roku ukazał się tom 56. Materiały opublikowane na przestrzeni 60 lat stanowią dorobek całego ośrodka archeologicznego w Łodzi. Pierwszym redaktorem naczelnym serii był Konrad Jażdżewski. W latach 1988–1993 funkcję tę pełnił Andrzej Nadol-

Wydział II

ski, następnie Andrzej Abramowicz (1994–1997), Mariusz Mielczarek (1998–2000), a obecnie – Witold Świątostawski (od 2001 r.).

Prace Sekcji Nauk Humanistycznych. Pierwsze wydawnictwo przygotowywane na Wydziale II z inicjatywy prof. Henryka Ułaszyna przedstawionej na zebraniu Zarządu TPNŁ 18.10.1945 r. Numer pierwszy zawierał pracę Bohdana Baranowskiego pt. *Polska a Tatarszczyzna w latach 1624–1629* (**Prace Wydziału II**, nr 1, 1948). Ukazało się w sumie 96 tomów tej serii.

Prace z Historii Myśli Społecznej i z Badań Społecznych. Seria wydawnicza, której wydawanie rozpoczęto w 1953 r. W tomie 1 wydrukowano pracę Józefa Chałasińskiego pt. *Z zagadnień kultury kapitalizmu. Studia i szkice*. Ostatni tom ukazał się w 1977 r. Pomimo, że seria nie została nigdy zlikwidowana ani zawieszona, usilne starania kolejnych Zarządów, aby wydać dalsze tomy natrafiały na rozmaite przeszkody.

Przegląd Socjologiczny. To pierwsze ogólnopolskie czasopismo socjologiczne powstało z inicjatywy prof. Floriana Znanięckiego. W latach 1930–1939 ukazywał się z podtytułem *Kwartalnik Polskiego Instytutu Socjologicznego*. Do września 1939 r. opublikowano 7 tomów i przygotowano tom 8. Wydawnictwo wznowiono w roku 1946 pod egidą stowarzyszenia: Polski Instytut Socjologiczny, a redaktorem naczelnym został Józef Chałasiński. Jednakże tom 10 był ostatnim przed restrykcjami jakie spotkały socjologię, uznaną przez stalinizm za „burżuazyjną pseudonaukę”. W latach 1951–1958 jego miejsce zajmował *Przegląd Nauk Historycznych i Społecznych*, założony przez prof. Józefa Chałasińskiego (redaktor), Mariana Serejskiego i Natalię Gąsiorowską-Grabowską. W sumie wydano 7 tomów. W 1956 r. ponownie przywrócono *Przegląd Socjologiczny* z podtytułem angielskim i rosyjskim: *Sociological Review* i *Sociologiczeskij Żurnal*, tym razem jako rocznik wspólnie wydawany przez Polski Instytut Socjologiczny i ŁTN. Czasopismo ukazuje się w języku polskim, ze streszczeniami artykułów w języku angielskim lub rosyjskim. Do 1979 r. (do t. 32) redakcja znajdowała się w rękach Józefa Chałasińskiego. Kolejnym redaktorem naczelnym był Jan Lutyński (tomy 33–36), a od 1989 r. – Jolanta Kulpińska. Dotychczas ukazało się 59 tomów czasopisma. Od kilku lat *Przegląd Socjologiczny* ukazuje się jako kwartalnik, a jeden zeszyt jest publikowany w języku angielskim.

Studia Prawno-Ekonomiczne. W 1968 r. Towarzystwo uruchomiło wydawnictwo, którego inicjatorem, a potem redaktorem był prof. Jerzy Wróblewski. Rozpoczęcie druku tego czasopisma było przejawem rozwoju prawniczego i ekonomicznego środowiska naukowego w Łodzi i stworzyło mu możliwość prezentacji dorobku badawczego oraz płaszczyznę wzajemnych kontaktów. Jerzy Wróblewski redaktorem naczelnym był do roku 1991 roku, następnie funkcję tę objął Władysław Welfe. Dotychczas ukazały się 82 tomy.

Studia Wyborcze. Wydawnictwo ciągle powołane w roku 2006 z inicjatywy prof. Krzysztofa Skotnickiego. Od 2006 r. Krzysztof Skotnicki jest redaktorem naczelnym, Alicja Stępień-Kuczyńska i Paweł Starosta pełnią funkcję zastępcy redaktora, a Anna Rakowska sekretarza.

Funkcje pełnione w Zarządach TPNŁ i ŁTN

- 04.12.1938–05.10.1943.** Zygmunt Lorentz (zamordowany przez hitlerowców 05.10.1943) – sekretarz generalny.
23.06.1945–12.05.1946. Ludwik Kolankowski – prezes.
19.02.1966–21.06.1969. Waław Szubert – sekretarz generalny.
21.06.1969–21.04.1974. Jerzy Wróblewski – sekretarz generalny.
02.05.1974–12.05.1983. Józef Matuszewski – sekretarz generalny.
10.03.1994–30.03.2009. Krystyna Piotrowska-Marczak – skarbnik.
Od 30.03.2009. Krzysztof Skotnicki – skarbnik.

Kalendarium ważniejszych wydarzeń

1937–1946. W okresie międzywojennym w ramach wydawnictw zamierzano drukować rozprawę na temat stosunku europejskiej opinii publicznej do polskich powstań niepodległościowych oraz monografię poświęconą klasztorowi cystersów w Sulejowie. Wybuch wojny udaremnił realizację tych planów.

Po wojnie, nim na nowo uruchomiono dwie sekcje TPNŁ, Zarząd starał się ożywić działalność naukową Towarzystwa w ramach komisji międzysekcyjnych. Powołano dwie Komisje (w podobnym składzie): 1) Atlasu Okręgu Łódzkiego lub Atlasu Regionu Łódzkiego lub Atlasu Regionalnego i 2) Muzeów Regionalnych. Pierwszej komisji przewodniczył Henryk Ułaszyn, a w jej składzie znaleźli się przedstawiciele obu sekcji: Juliusz Jurczyński (sekretarz), Jan Dylík (redaktor naczelny), Waław Fabierkiewicz, Konrad Jażdżewski, Ludwik Kolankowski, Leszek Pawłowski, Feliks Różycki, Ludwik Waszkiewicz, Jan Waręzak. Po przekształceniu Towarzystwa, *Komisja Atlasu* **21.05.1946** została reaktywowana przy Wydziale III, ale z możliwością powoływania współpracowników z innych wydziałów.

W składzie Komisji Muzeów Regionalnych znaleźli się: Włodzimierz Dzwonkowski (przewodniczący), Roman Kaczmarek (sekretarz), Adam Czartkowski, Jan Dylík, Konrad Jażdżewski, Juliusz Jurczyński, Leszek Pawłowski, Feliks Różycki, Kazimierz Tomczak, Henryk Ułaszyn, Jan Waręzak. Komisja została reaktywowana **21.05.1946 r.** przy Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych, z możliwością powoływania współpracowników spośród kierowników Muzeów Regionalnych. Jednakże wobec konieczności rozwiązywania wielu niejednokrotnie trudnych spraw organizacyjnych prezes Ludwik Kolankowski na posiedzeniu w dniu **17.09.1946 r.** uznał zajmowanie się muzeami regionalnymi za zbyt uciążliwe dla Towarzystwa. Ze względu na dużą aktywność Muzeum Archeologicznego i Etno-

Wydział II

graficznego oraz Muzeum Sztuki w Łodzi, zrezygnowano z opieki nad muzeami regionalnymi.

1946–1956. Historycy, członkowie Wydziału II, prowadzili badania nad następującymi problemami: historią przemysłu w Łodzi i okręgu poza łódzkim (K. Bajer, *Przemysł włókienniczy na ziemiach polskich od początku XIX wieku do roku 1939: zarys ekonomiczno-historycznych*, Prace Wydziału II, nr 22, 1958); rozwojem osadnictwa na obszarze dawnej kasztelanii łowickiej (J. Warężak, *Osadnictwo kasztelani Łowickiej (1138–1847). Cz. 1*, Prace Wydziału II, nr 6, 1952); stosunkami agrarnymi w miastach ziemi wieluńskiej pod koniec XVII i XVIII wieku (J. Goldberg, *Stosunki agrarne w miastach ziemi wieluńskiej w II połowie XVII i w XVIII wieku*, Prace Wydziału II, nr 33, 1960). Socjologowie prowadzili m.in. analizy struktury przestrzenno-społecznej i mieszkalnictwa Łodzi na tle zróżnicowanej struktury społeczno-zawodowej aktualnych i przyszłych jej mieszkańców. Rezultaty ich prac były publikacje na łamach *Przeglądu Socjologicznego*.

10.12.1948. Utworzono *Komisję Atlasu Historycznego* w składzie: Stanisław Zajączkowski (przewodniczący), Jan Dylík, Roman Kaczmarek i Jan Warężak. Komisja zyskała cennego współpracownika w postaci Polskiej Akademii Umiejętności, bowiem dnia 12.10.1948 r. Zarząd odpowiedział pozytywnie na zaproszenie PAU w sprawie współpracy z jej Komisją Atlasu Historycznego i finansowania badań prowadzonych na terenie łódzkiego regionu. Komisja opracowała plan wydawnictwa i zorganizowała własną pracownię kartograficzną. W ciągu następnych trzech lat wykonano w rękopisie 6 map, w opracowaniu było 15, a do druku oddano 4 mapy.

1954. W ramach działalności popularyzacji nauki zorganizowano cykl odczytów pt. *Zagadnienia ustrojowe*.

Akcja odczytowa została rozwinięta jeszcze w ramach TPNE, którą następnie, po przekształceniu Towarzystwa w ŁTN, kontynuowano. W 1952 r. powołano międzywydziałową *Komisję Popularyzacji Wiedzy*, która w 1964 r. przekształciła się w *Komisję Upowszechnienia Nauki*. W jej składzie znaleźli się członkowie poszczególnych wydziałów Towarzystwa. Działalność tych Komisji polegała na organizacji cyklu odczytów z zakresu tematyki prawniczej, społecznej, historycznej, przyrodniczej, lekarskiej oraz literatury i sztuki. Odczyty wygłaszano zarówno w środowiskach szkolnych, jak i w zakładach pracy, w Łodzi i na terenie całego województwa. Jako zasadę przyjęto system cykliczny, który w kilku wykładach wyczerpująco oświetlał dany problem.

1955. Uruchomiono m.in. cykle odczytów: *Rewolucja 1905 roku*, *Z najdawniejszej przeszłości Polski*.

1957. Zorganizowano cykl odczytów pt. *Z zagadnień prawa polskiego i międzynarodowego oraz Z aktualnych zagadnień socjologii*.

Prezes ŁTN Tadeusz Kotarbiński wniósł pod obrady Zarządu sprawę obchodów Millenium, czyli Tysiąclecia Państwa Polskiego, jako *część dla przeszłości, jako bodziec dla teraźniejszości i przyszłości*. Wydarzenie to było bardzo popierane przez władze partyjno-rządowe jako ważny element

propagandowy. W latach 1958 i 1959 na posiedzeniach Zarządu ŁTN rozważano kilkakrotnie sprawę obchodów milenijnych, ale ŁTN nie zaangażowało się w nie bezpośrednio. Brało w nich udział pośrednio poprzez swoich członków np. prof. Konrada Jażdżewskiego, który stał na czele łódzkiego Komitetu Obchodów Millenium.

1957–1989. Prace archeologiczne należały do głównych kierunków badawczych ŁTN w latach *siedemdziesiątych*. Były one prowadzone przez archeologów Komisji Historycznej Wydziału II, razem z Instytutem Historii Kultury Materialnej PAN Oddział w Łodzi. Odbywało się to w ramach międzyresortowego programu pt. *Pomnik kultury źródłem świadomości narodu*, który dotyczył badań zabytków w: Borzysławcu (daw. woj. kieleckie), Łęczycy (daw. woj. płockie) i Tczewie (daw. woj. gdańskie).

1960. Członkowie Wydziału II wygłosili cykl odczytów popularno-naukowych pod tytułem *Tysiąclecie Państwa Polskiego*: Waldemar Chmielewski – *Początki społeczności ludzkich na ziemiach polskich*; Konrad Jażdżewski – *Etnogeneza Słowian*; Jerzy Kmiecinski – *Zagadnienia Gotów a powstanie państwa polskiego*; Stefan Krakowski – *Problemy genezy państwa polskiego*; Jan Adamus – *Z problemów najstarszego państwa Piastów*; Stanisław Zajączkowski – *Najdawniejsze dzieje regionu łódzkiego*; Jerzy Kmiecinski – *Najnowsze badania nad najstarszym Sieradzem*; Andrzej Nadolski – *Kolegiata łęczycka*; Ryszard Rosin – *Początki Łodzi i innych miast regionu łódzkiego*.

20.01.1976. Komisja Językowa Wydziału I oraz Komisja Historyczna Wydziału II zorganizowały odczyt międzywydziałowy dla członków ŁTN na temat: *Filologia w roli nauki pomocniczej historii*, który wygłosił prof. Józef Matuszewski.

Lata 80. Do najważniejszych kierunków badawczych członków Wydziału II, obok działalności na polu archeologii, należały badania Komisji Prawnej, które koncentrowały się wokół dwóch zagadnień: koordynacja terenowa i zagadnienia prawno-organizacyjne urzędów w łódzkiej aglomeracji miejskiej oraz współdziałanie organów władzy i administracji państwowej z organizacjami społecznymi w województwie miejskim łódzkim.

1982–1991. Działalność popularyzatorska Naukowego Zespołu Niemcoznawczego, który zorganizował liczne odczyty i spotkania, zapraszając prelegentów także z innych ośrodków naukowych w kraju.

1991–2011. Rozpoczęto cykl tzw. *Spotkań z naukowcami*, współorganizowany z Towarzystwem Wiedzy Powszechnej. Są to sesje naukowe poświęcone wybitnym członkom Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

27–28.02.1997. Konferencja naukowa nt. *Znaczenie badań demograficznych dla gospodarki*, zorganizowana w setną rocznicę urodzin prof. Edwarda Rosseta.

Wydział II

11.05.1998. Komisja Ekonomiczna zorganizowała seminarium pt. *Opinie środowisk naukowych nt. reformy administracji terenowej państwa*, na którym referaty wygłosili: prof. Stanisław Liszewski, prof. Małgorzata Stahl, prof. Aleksandra Jewtuchowicz, prof. Tadeusz Markowski.

16.11.1998. Wspólne posiedzenie Komisji Ekonomicznej i Komisji Prawnej poświęcone *Zasadom finansowania nauki i szkolnictwa wyższego*, na którym referaty wygłosili: prof. Krystyna Piotrowska-Marczak, prof. Jan Kryński, prof. Anna Buchner-Jeziorska.

16.02.1999. Komisja Ekonomiczna i Komisja Prawna zorganizowały seminarium nt. ekonomiczno-prawnych aspektów reformy ubezpieczeń społecznych, w ramach którego wystąpili: prof. Lila Mackiewicz-Golnik i prof. Teresa Bińczycka-Majewska.

27.09.2000. W 2000 r. Wydział II podjął interesującą formę promocji aktywności ŁTN w mieście, organizując we współpracy z władzami miasta Łodzi i pod patronatem Prezydenta Miasta Łodzi dyskusje naukowe. Przedmiotem tych posiedzeń stały się aktualne problemy społeczne i rozwiązania legislacyjne. Pierwsze spotkanie nt. *Uwłaszczenie: korzyści i zagrożenia* odbyło się w gmachu Urzędu Miasta Łodzi.

17.01.2001 i 21.03.2001. W roku 2001 kontynuowano serię spotkań ludzi nauki z przedstawicielami administracji państwowej oraz pracownikami ochrony zdrowia. Odbyły się dwa posiedzenia nt. *Reforma służby zdrowia – plusy i minusy*.

2001. Komisja Prawna zorganizowała dwa spotkania: z referatem prof. Teresy Dębowskiej-Romanowskiej, sędziego Trybunału Konstytucyjnego, *Konstytucyjne dylematy wprowadzenia opłat za naukę w publicznych szkołach wyższych* oraz z referatem prof. Ewy Wyrozumskiej *Wpływ Unii Europejskiej na przekształcenia w systemach prawnych w Polsce*.

11.03.2002. Sesja poświęcona szkołom naukowym i przykładom trwania dyscyplin naukowych. Przedstawiono szkołę naukową Profesora Konrada Jażdżewskiego w zakresie archeologii.

4.12.2003. Członkowie Wydziału II wzięli udział w konferencji pt. *Odpowiedzialność cywilna*, zorganizowanej ku czci Profesora Adama Szpunara, specjalisty w zakresie prawa cywilnego i porównawczego, rektora UŁ i kierownika Katedry Prawa Cywilnego UŁ, zmarłego w 2002 r.

14.05.2004. Posiedzenie naukowe z udziałem Pierwszego Sekretarza Ambasady Chińskiej Republiki Ludowej profesorem Li Jintao oraz redaktorem gazety „Jin Pao” panem Jin Zhao. Profesor Li Jintao wygłosił referat *Nowoczesna edukacja w Chińskiej Republice Ludowej*, zaś redaktor Jin Zhao – *Stosunki polsko-chińskie w latach 1989–2004*.

27.02.2004. Symposium naukowe pt. *Pozaekonomiczne czynniki integracji europejskiej*, przy współdziałaniu Oddziału Łódzkiego PAN oraz Katedry Systemów Politycznych UŁ.

2.04.2004. Seminarium naukowe poświęcone metodom badań politologicznych w krajach postkomunistycznych zorganizowane razem z Polskim Towarzystwem Politologicznym, z udziałem gości z uniwersytetów w Moskwie i Mińsku: prof. W. Kowaliow, prof. L. Titarenko oraz prof. I. Wasilienko.

23.11.2004. Posiedzenie otwarte z referatem prof. Jerzego Kmiecńskiego *Historia Magistra Vitae?* przy współdziałaniu *Compostela Group of Universities*. Gościem posiedzenia byli: prof. Don Sparling (Uniwersytet w Brnie, Czechy) oraz dr Beatriz Iglesias Seoane (Executive Secretariat *Compostela Group of Universities* – Santiago de Compostela, Hiszpania).

21–23.04.2005. Obradowała międzynarodowa konferencja pt. *Dialog europejski Zachód – Wschód*, zorganizowana razem z Katedrą Systemów Politycznych UŁ, PAN oraz Polskim Towarzystwem Nauk Politycznych. Z referatami wystąpili następujący członkowie Wydziału II: prof. Jerzy Kmiecński, prof. Jerzy Grobis, prof. Eugeniusz Ponczek. Poszczególne sesje prowadzili: prof. Alicja Stępień-Kuczyńska, prof. Tadeusz Jałmużna, prof. Albin Głowacki, prof. Krzysztof Skotnicki.

22.04.2005. Sesja naukowa zorganizowana wraz z Instytutem Archeologii UŁ oraz Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi, Stowarzyszeniem Naukowym Archeologów Polskich, Instytutem Archeologii i Etnologii PAN. Tematy sesji to: *W 20 rocznicę śmierci Profesora Konrada Jazdzewskiego* oraz *W 60 rocznicę działalności Katedry Archeologii UŁ*. Wśród referentów byli następujący członkowie Wydziału II: prof. J. Kmiecński, prof. T. Poklewski-Koziół, prof. L. Kajzer, prof. J. Maik, prof. M. M. Blombergowa, prof. R. Grygiel.

26.04.2005. Z inicjatywy Wydziału II, w Instytucie Politologii UŁ został zorganizowany wieczór dyskusyjny poświęcony metodom badań politologicznych w krajach postkomunistycznych, z udziałem rosyjskich, ukraińskich i białoruskich uczonych: prof. W. Kowalenkow (Moskawa), prof. J. Poliszczuk (Lwów), prof. L. Titarenko (Mińsk).

26.05.2005. Z inicjatywy Wydziału II, zorganizowano na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych UŁ spotkanie z Michaeliem Cooper'em prezydentem organizacji międzynarodowej *Compostela Group of Universities* z siedzibą w Santiago de Compostela (Hiszpania), a zarazem profesorem Uniwersytetu w Karlstad w Szwecji. Temat spotkania: *Cele i zadania organizacji Compostela Group of Universities*. Omówiono również nowe projekty naukowo-dydaktyczne do międzynarodowego wdrożenia: *The Youth in the face of a Challenges an Menaces of the Presenty Day* oraz *The Universities as a Factor of a Integration – Processual Approache*.

Wydział II

14.11.2005. Na zorganizowanej przez Zarząd sesji naukowej z okazji 250-rocznicy urodzin Stanisława Staszica wykłady przedstawili profesorowie: Andrzej Abramowicz, Ewa Marynowicz-Hetka, Wiesław Puś, [Janusz Szosland, Barbara Wolska i Zbigniew Wójcik].

1.12.2005. Sesja naukowa pt. *Problemy reform w Rosji*. Referentami byli: prof. M. Anochin i prof. W. Komorowski z Akademii Służby Państwowej przy Prezydencie Federacji Rosyjskiej w Moskwie. W spotkaniu uczestniczyli członkowie ŁTN, Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, rektorzy i dziekani Wyższej Szkoły Studiów Międzynarodowych, Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi oraz studenci IV i V roku studiów oraz doktoranci studiów międzynarodowych.

11.12.2006. Posiedzenie z udziałem gości spoza ŁTN, na którym zaprezentowano pierwszy numer czasopisma o charakterze interdyscyplinarnym pt. *Studia Wyborcze*, pod redakcją prof. Krzysztofa Skotnickiego.

23.04.2008. Członkowie Wydziału II wzięli udział w 8. Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi, w bloku *Nobliści 2007*. Spotkanie nt. *Eric S. Maskin, Roger B. Meyerson, Leonid Hurwicz – Nagroda Nobla 2007 z ekonomii* poprowadziła dr Joanna Dzionek-Kozłowska z Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ.

2008. Spotkanie połączone z dyskusją nt. *Samorząd terytorialny – doświadczenia i perspektywy*, które poprowadził prof. Krzysztof Skotnicki.

11.12.2008. Spotkanie integrujące działalność Wydziałów IV., I. i II., na którym prof. Agnieszka Liszewska przedstawiła referat pt. *Aspekty prawne w medycynie*, a prof. E. Bielawska-Batorowicz – *Psychologia prokreacji – koncepcje i wybrane obszary badań*.

2008–2009. Prof. Kazimierz Badziak, prof. Aleksandra Jewtuchowicz i prof. Maria Nartowicz-Kot weszli w skład zespołu, który pod kierunkiem prof. Stanisława Liszewskiego realizował, uzyskany w drodze konkursu, dwuletni grant Wydziału Kultury Urzędu Miasta Łódź na przygotowanie i wydanie opracowania pt. *Łódź – Monografia Miasta*.

2009. Uzyskano w drodze konkursu dwuletni grant Prezydenta Miasta Łodzi na realizację projektu naukowo-badawczego: *Rozwój społeczno-gospodarczy Łodzi w warunkach jednolitego rynku europejskiego*, realizowanego pod kierunkiem prof. Janusza Świerkockiego.

14.12.2009. Przewodniczącym Komisji ds. nowelizacji statutu ŁTN został prof. Krzysztof Skotnicki, a w jej skład wszedł prof. Ryszard Dębski.

20.12.2010. Konferencja naukowa nt. *Rozwój społeczno-gospodarczy Łodzi w warunkach jednolitego rynku europejskiego*, będąca podsumowaniem grantu realizowanego w latach 2009–2010.

